

MEMO

aan Bestuur VRD
van Suzanne Roijackers
vergaderdatum Maart 2023
onderwerp Nieuws uit het Veiligheidsberaad

Inleiding

In het reguliere Veiligheidsberaad van 23 januari 2023 zijn onder andere de volgende zaken aan bod geweest.

Implementatieplan bouwsteen verplichtend karakter

Het implementatieplan geeft een uitwerking van de stappen die moeten worden gezet, om tot implementatie te komen van de bouwsteen 'verplichtend karakter'. Het implementeren van deze bouwsteen is nodig om als veiligheidsregio's te voldoen aan Europese wetgeving.

Essentie bouwsteen verplichtend karakter is als volgt:

- verplicht/niet verplicht is het dominante onderscheid tussen beroepsmedewerkers en vrijwilligers;
- een vrijwilliger werkt te allen tijde op basis van vrijwilligheid en kan dus niet worden verplicht om taken uit te voeren dan wel beschikbaar of aanwezig te zijn op een bepaald moment;
- vormen van kazernering of consignatie van vrijwilligers zijn niet meer aan de orde;
- een beroepsmedewerker dient taken uit te voeren (verplichting) en daarbij kan sprake zijn van verplichte kazernering of consignatie.

Het plan lijkt goed, maar is nog niet gereed om te besluiten het ook te gaan uitvoeren. Eerst moet aan de juridische randvoorwaarden (o.a. aanpassing Arbeidstijdenwet) worden voldaan voordat gesproken kan worden over de financiën. Dit komt later weer terug op de agenda van het Veiligheidsberaad alvorens het naar de algemeen besturen van de veiligheidsregio's gaat.

Vitaliteitsbeoordeling processen veiligheidsregio's

Bepaalde processen zijn zo essentieel voor de Nederlandse samenleving dat uitval of verstoring tot ernstige maatschappelijke ontwrichting leidt en een bedreiging vormt voor de nationale veiligheid. Deze processen vormen de Nederlandse vitale infrastructuur. Processen zoals inzet politie, inzet defensie en communicatie met en tussen hulpdiensten (112 en C2000) maken deel uit van die infrastructuur. Van de veiligheidsregio's wordt verwacht dat zij ondersteuning bieden aan vitale organisaties bij (dreigende) verstoring of uitval en de openbare orde en veiligheid in gevaar komen.

De veiligheidsregio's kunnen zelf echter ook worden getroffen door storing en uitval. De veiligheidsregio's maken zelf echter nog geen onderdeel uit van de Nederlandse vitale infrastructuur. In haar brief ten behoeve van het Veiligheidsberaad van 10 oktober 2022 gaf de Minister van Justitie en Veiligheid aan het voornemen te hebben om de veiligheidsregio's als vitale aanbieder te betitelen.

In de eerste fase is in kaart gebracht welke processen binnen de sector OOV als vitaal moeten worden gezien. In fase 2 wordt per vitaal proces:

- nader in beeld gebracht welke elementen het proces vitaal maken;
- het dreigingsbeeld scherp gesteld;
- de weerbaarheid van deze vitale processen in kaart gebracht;
- indien nodig aanvullende vitale aanbieders geïdentificeerd.

Verwachting is dat bij de oplevering van de tweede fase begin 2024 meer inzicht is in de consequenties. Het komende proces biedt de veiligheidsregio's genoeg ruimte om in gesprek met het ministerie van JenV de impact van een vitaalbeoordeling te doorgronden.

Rijksbrede Veiligheidsstrategie

De RbVs is een vervolg op de Nationale Veiligheidsstrategie (2019), die de Rijksoverheid periodiek opstelt. Nieuw aan deze strategie is, dat hiermee ook de strategie op het gebied van buitenlands veiligheidsbeleid wordt geïntegreerd. De RbVs voegt de Geïntegreerde Buitenland- en Veiligheidsstrategie en de Nationale Veiligheidsstrategie samen. Deze verbinding komt voort uit een advies van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) om te zorgen voor meer geïntegreerde strategievorming op het gebied van (inter)nationale veiligheid. De onderliggende rationale van deze geïntegreerde beleidsaanpak is het besef dat onze nationale veiligheid voor een belangrijk deel afhankelijk is van ontwikkelingen in het buitenland.

De RbVs beschrijft een overkoepelende strategie voor tenminste 6 jaar, waaraan alle ministeries zich committeren. Het vormt de paraplu voor domein-specifieke strategieën (denk aan cyberweerbaarheid, pandemische paraatheid, waterveiligheid etc.) en gezamenlijke plannen van Rijk en veiligheidsregio's (bijvoorbeeld het Landelijk Crisisplan Digitaal). Rijksbreed betekent in dit geval ook dat de strategie geldt voor het gehele Koninkrijk der Nederlanden.

In de RbVS zijn actielijnen opgesteld met de ingezette koers vanuit Rijksperspectief. Een aantal daarvan raakt de veiligheidsregio's:

- Actielijn 7: Het versterken van de digitale weerbaarheid
- Actielijn 9: Intensiveren klimaatmitigatie en -adaptatie
- Actielijn 10: Beter beschermen van de vitale infrastructuur
- Actielijn 11: Vergroten van pandemische paraatheid
- Actielijn 12: Versterken van crisisbeheersing en vergroten paraatheid samenleving

Natuurbrandbeheersing

Door de klimaatverandering krijgen we vaker te maken met omstandigheden waarin onbeheersbare natuurbranden kunnen voorkomen, met mogelijk grote maatschappelijke ontwrichting tot gevolg. Momenteel worden op landelijk niveau concrete activiteiten ontwikkeld en uitgevoerd die tot doel hebben de weerbaarheid in Nederland tegen natuurbranden te vergroten. Vele partijen zijn hierbij aan zet.

Risico en impact

Omdat Nederland een grote bevolkingsdichtheid kent, is er sprake van een hoge mate van verwevenheid tussen natuur en recreatie, wonen en werken. Dat betekent dat de impact van een natuurbrand relatief groot kan zijn (ook een kleine natuurbrand kan al een grote impact hebben).

De brandweer en de veiligheidsregio's

Hoewel de meeste natuurbranden klein gehouden kunnen worden, komen er steeds vaker omstandigheden voor die ervoor zorgen dat natuurbranden letterlijk niet te controleren zijn. Factoren zoals lastige beeldvorming, onbereikbaarheid, continue verplaatsing, langdurigheid, beperkte hoeveelheid water en complexe logistiek (personeel en middelen) dragen hier ook aan bij.

Door slim te kijken naar onze landschaps- en gebiedsinrichting en het implementeren van brandpreventieve maatregelen, kan Nederland aan de vóórkant de impact van grootschalige natuurbranden klein houden. Een aantal veiligheidsregio's werkt inmiddels samen met andere partijen (zoals natuurbeheerders, provincie, gemeenten, recreatieondernemers en zorginstellingen) aan betere preventie van natuurbranden.

Noodzakelijke acties

Gezien de veranderende omstandigheden en de steeds grotere kans op onbeheersbare natuurbranden, vraagt de urgentie van de problematiek om een voortvarende en brede aanpak (een soort 'Deltaplan natuurbrandbeheersing'). Hierbij zijn verschillende partijen aan zet, om te komen tot een breed gedragen verbeterde aanpak, waarin activiteiten in alle fasen van de veiligheidsketen een plek krijgen. Momenteel worden op landelijk niveau concrete activiteiten ontwikkeld en uitgevoerd die tot doel hebben de weerbaarheid in Nederland tegen natuurbranden te vergroten. Zo is onder andere in december 2022 gestart met het opstellen van een Landelijk Crisisplan Natuurbranden (LCNB). Dit is nadrukkelijk een samenwerking tussen Rijk en veiligheidsregio's en overige crisispartners.